

Den 27/6 1986 afsagde det i henhold til ophavsretslovens § 54 og fotografilovens § 16 oprettede navn sålydende

kendelse.

Sagens parter er:

på den ene side: Copy-Dan's forvaltningssektor "Kabel-TV" (Copy-Dan) sammen med Foreningen af Radiofonier vedrørende kabeldistribution i Danmark (UBOD) (disse organisationer herefter benævnt: rettighedshaverne).

På den anden side: Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet sammen med Københavns Telefon Aktieselskab, Fyns kommunale Telefonselskab og Jydske Telefon-Aktieselskab (herefter benævnt: teleselskaberne).

Copy-Dan er den af ministeriet for kulturelle anliggender i medfør af ophavsretslovens § 22 a og fotografilovens § 11 a godkendte fællesorganisation. UBOD repræsenterer følgende radiofonier: Arbeitsgemeinschaft der öffentlichrechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD), Danmarks Radio, Norsk Rikskringkasting, Sveriges Radio og Zweites Deutsches Fernsehen. De to organisationer har indgået en samarbejdsaftale og optræder under sagen som een part.

De tre telefonselskaber optræder som ejere af kabelanlæg, der forsyner private husholdninger med radio- og TV-programmer. For tiden er ialt ca. 12.000 husstande tilsluttet sådanne af selskaberne drevne anlæg. Post- og Telegrafvæsenet, der administrerer telefondriften i det sydlige Jylland, driver ikke anlæg af denne art.

Endvidere optræder telefonselskaberne sammen med P&T i deres egenskab af transportører af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer gennem det såkaldte hybridnet, der er

under opbygning og som er planlagt - inden for sine begrænsninger - at være landsudbygget i løbet af en 6-års periode.

Ved siden af de af telefonselskaberne drevne kabelanlæg modtager en stor del af landets befolkning TV-udsendelser gennem fællesantenneanlæg, ejede af antenneforeninger, af udlejningsejendomme eller - i nogle få tilfælde - af kommuner. Foreninger af denne art er typisk organiseret som sammenslutninger af beboere i etageejendomme eller parcelhusområder. Hvis ikke anlægget bliver tilsluttet hybridnettet, vil kun de kanaler, der kan modtages på antennen, kunne distribueres i anlægget, og distribution af udenlandsk TV vil i så fald kun kunne ske i begrænset omfang. I Østdanmark vil det typisk dreje sig om 2 svenske programmer, i det sydlige Danmark 3 vesttyske og i det nordlige Jylland et norsk program. Visse steder i den sydlige del af øerne vil man kunne se østtyske programmer. De pågældende foreninger m.v. er ikke parter i eller repræsenterede under den foreliggende nævnssag. Både rettighedshaverne og telefonselskaberne har imidlertid søgt at tilrettelægge deres sagførelse, således at nævnets afgørelse reelt vil kunne være retningsgivende for vederlaget også over for denne del af modtagersiden.

Efter den ændring af ophavsretsloven og fotografiloven, der - med baggrund i Bernerkonventionens art. 11 bis (2) - gennemførtes ved lovene nr. 274 og 275 af 6. juni 1985, har sagens parter ført forhandlinger om ordningen af den nu i ophavsretslovens § 22 a og § 54, stk. 2, samt fotografilovens § 11 a omhandlede vederlagsberegning m.v.. Enighed er ikke opnået om størrelsen og den nærmere udformning af rettighedshavernes vederlagskrav samt forskellige i forbindelse dermed stående forhold. Parterne har herefter indbragt spørgsmålene til nævnets afgørelse.

Parterne har for nævnet nedlagt følgende påstande:

Rettighedshaverne:

I: Teleselskaberne skal som ejere af kabelanlæg i Danmark med virkning fra den 1.7.1985 til COPY-DAN's forvaltningssektor "Kabel-TV" betale et vederlag på kr. 192,00 excl. moms pr. år pr. husstand, der er tilsluttet anlægget, for den i ophavsretslovens §§ 22 a og 54, stk. 2, samt fotografilovens § 11 a nævnte fordeling af radio- og fjernsynsudsendelser i et antal af op til 6 fjernsynskanaler og samtlige lydradiokanaler fra de af rettighedshaverne repræsenterede radiofonier, og kr. 24,00 excl. moms pr. år pr. husstand for hver yderligere fjernsynskanal fra de nævnte radiofonier. Med udgangspunkt i forbrugerprisindekset for januar 1986 (147,5) reguleres vederlaget hver den 1.1. og 1.7., første gang den 1.1.1987, med stigninger eller fald i det af Danmarks Statistik beregnede forbrugerprisindeks, således som opgjort for den forudgående oktober, respektive april måned.

II: Teleselskaberne skal som ejere af forannævnte kabelanlæg og som transportører af radio- og fjernsynsudsendelser tilpligtes at opfylde de vilkår, som indeholdes i to aftaleudkast, hvoraf den ene er en model for regulering af forholdet til fællesantenneforeninger m.v., medens det andet vedrører forholdet til teleselskaberne som transportører og fordelere gennem hybridnettet. Udkastene er vedføjet kendelsen som bil. 1 og 2.

Teleselskaberne:

I a. Telefonselskaberne skal som ejere af kabelanlæg inden for hver deres koncessionsområde til COPY-DAN's forvaltningssektor "Kabel-TV" betale et vederlag på kr. 6,00 excl. moms pr. program pr. år pr. husstand, der er tilsluttet anlægget, for den i ophavsretslovens §§ 22 a og 54, stk. 2, samt fotografilovens § 11 a nævnte fordeling af radio- og fjernsynsudsendelser i et antal af op til 6 fjernsynskanaler og samtlige

lydradiokanaler fra de af rettighedshaverne repræsenterede radiofonier og kr. 2,50 excl. moms pr. år pr. husstand for hver yderligere fjernsynskanal, der fordeles til anlæggene. Vederlaget er gældende i 1986 og 1987.

I b. Vederlaget er gældende fra tidspunktet for sagens indbringelse for tvangslicensnævnet (6. marts 1986).

II Rettighedshavernes aftaleudkast (bilag 1 og 2) må ikke indeholde vilkår, hvorved rettighedshaverne opnår en bedre retsstilling end den, der er tilsikret dem i lovgivningen, herunder vilkår der:

- a. gør teleadministrationen ansvarlig for betaling af vederlaget fra de enkelte selvstændige fællesantenneanlæg, der er tilsluttet det af teleadministrationerne etablerede hybridnet.
- b. pålægger teleadministrationerne pligt til at lukke fordelingen af de i ophavsretslovens § 22 a omtalte programmer til det selvstændige fællesantenneanlæg tilsluttet hybridnettet, såfremt fællesantenneanlægget overtræder vilkårene for betaling af vederlag.

Efter påstandenes udformning vedrører tvisten følgende hovedspørgsmål:

- I a. Hvorledes en tarifikala for de omhandlede vederlag nærmere skal udformes, herunder med hvilke beløb.
 - b. fra hvilket tidspunkt vederlag skal kunne beregnes,
 - c. om fastsættelsen skal være gældende indtil videre eller tidsbegrænses, og i forbindelse hermed om taksterne skal undergives en automatisk indeksregulering.
- II Om de af rettighedshaverne iøvrigt nærmere udformede krav dels til fællesantenneanlæggene (bil. 1), dels til teleselskaberne som administratorer af hybridnettet

(bil. 2), kan tages til følge, herved særligt om teleselskaberne i deres sidstnævnte egenskab kan gøres selvstændigt ansvarlige for betalingen af vederlaget til rettighedshaverne og have pligt til af afbryde fordelingen til sådanne anlæg, der overtræder deres forpligtelser over for rettighedshaverne.

Parternes begrundelse af påstandene er i det væsentlige følgende:

Rettighedshaverne gør gældende,

ad I a: at udgangspunktet for vederlagets størrelse må tages i den af dem opstillede takstskala, som efter grundlaget for de omhandlede lovbestemmelser kun kan tilsidesættes, for såvidt den må anses som ubillig. Det fremsatte krav er imidlertid yderst rimeligt. I absolutte tal er beløbene meget beskedne. Også relativt er det krævede vederlag beskedent set i forhold både til den danske radio- og TV-licens og til, hvad tilslutning til hybridnettet vil koste pågældende brugere. Der kan også henvises til den meget større udgift, som brugerne af den lokale københavnske "Kanal 2" er villige til at sætte sig i for at kunne modtage denne stations dekodede udsendelser. Desuden ligger det danske niveau med hensyn til vederlaget for tvangsudnyttelse af kunstneriske rettigheder - f.eks. med hensyn til Gramex-ordningen - traditionelt på et højere niveau end det gennemsnitlige udenlandske.

I lovmotiverne til de pågældende bestemmelser henvises til, at vederlagets størrelse for de enkelte anlæg bør afpasses efter de aftaler, der andetsteds i Europa måtte være indgået på området. Efter de herom foreliggende - senere i kendelsen nærmere omtalte - oplysninger fra forskellige europæiske lande bør der ikke tillægges ordningerne i Belgien, Holland eller Østrig nogen vægt, da disse ordninger og deres forudsætninger adskiller sig væsentligt fra de danske forhold. Derimod må udgangspunktet tages i ordningen i Norge, hvor taksten for modtagelse fra de to

svenske tv-kanaler ved voldgift blev fastsat til ialt 50 n.kr., senest aftalemæssigt forhøjet for 1987 til 58 n.kr., svarende til ca. 63 d.kr.

Det er for rettighedshaverne nødvendigt, at der fastsættes et rimeligt minimumsbeløb, således som det har fundet udtryk i kravet om betaling af 192 kr. årligt pr. husstand for indtil 6 kanaler, uanset om det enkelte anlæg kun har mulighed for at modtage og fordele et mindre antal. I alt fald sålænge de selvstændige fællesantenneanlæg er den almindeligste brugsform, måtte det ellers befrygtes, at de betydelige administrationsudgifter - navnlig ved den komplicerede administration af den individuelle fordeling mellem de berettigede ophavsmænd m.fl. - ikke ville efterlade noget rimeligt nettoprovenu til denne fordeling.

ad I b: Vederlaget må principielt kunne kræves fra det tidspunkt, da de omhandlede ændringer af ophavsretsloven og fotografiloven trådte i kraft, d.v.s. tilbage fra 1/7 1985. Rettighedshaverne har ikke overfor de vederlagspligtige udvist nogen passivitet, der kan fritage disse for betalingsforpligtelsen. Fra hvilket tidspunkt man faktisk vil opkræve betaling, er der endnu ikke taget stilling til.

ad I c: Rettighedshaverne anser det for principielt rigtigst og tillige for alle parter mest hensigtsmæssigt, at vederlagsfastsættelsen gælder indtil videre. En tidsubegrænset fastsættelse må dog forudsætte en indeksregulering, hvortil man foreslår benyttet forbrugerprisindekset.

ad II: De i bilag 1 og 2 indeholdte aftaleudkast indeholder de krav, som de berørte radiofonier med hjemmel i ophavsretslovens § 48, jfr. § 54, stk. 2, vil stille dels (bil 1) til de enkelte vederlagspligtige fællesantenneanlæg uden tilslutning til hybridnettet, dels (bil 2) til telefonselskaberne som formidlere af programleveringen gennem hybridnettet.

Bilag 1 angår telefonselskaberne som ansvarlige for de

antenneanlæg, som de ejer, men teleselskaberne har ikke fremsat indsigelser mod udkastets enkelte bestemmelser eller angivet på hvilke punkter, det skulle stille rettighedshaverne bedre, end de efter loven kan kræve. Uoverensstemmelsen mellem parterne angår herefter i det væsentligste kun teleselskabernes indsigelse mod bestemmelserne i § 3 i udkastets bilag 2 om, at de overfor rettighedshaverne skal være ansvarlige for vederlaget fra de tilslutninger der modtager programmer via hybridnettet, samt at de om nødvendigt skal afbryde fordelingen til tilslutninger, der overtræder vilkårene.

Rettighedshaverne er af den opfattelse at både lovgrundlaget og dettes traktatmæssige forudsætninger giver radiofonierne ret til overfor teleselskaberne at stille disse krav, der ikke er ubillige. Efter den endelige formulering af ophavsretslovens § 22 a, er vederlagsfritagelsen for anlæg, som ikke omfatter mere end 25 tilsluttede husstande, blevet begrænset til anlæg, der modtager udsendelser ved hjælp af egen antenne. Det må dermed bindende være forudsat, at hybridnettet skal betragtes som en del af det samlede kabelnet, hvorigennem fordelingen sker til de endelige modtagere. Teleselskaberne må derfor være selvstændigt ansvarlige for, at rettighedshaverne modtager deres fastsatte vederlag, eller i alt fald hæfte for dette. Det er da også mest praktisk, at opkrævning af vederlaget sker gennem teleselskaberne i forbindelse med disses opkrævninger af de almindelige tekniske abonnementsafgifter.

Allerede ud fra den samme opfattelse af teleselskabernes stilling med hensyn til fordelingen af tv-udsendelser gennem hybridnettet må det tillige kunne kræves, at de selv overholder og påser overholdelsen af leveringsvilkårene og om nødvendigt afbryder tilslutningen til aftagere, der måtte misligholde deres forpligtelser.

Teleselskabernes synspunkter er i hovedtræk følgende:

ad I a: Vederlagets størrelse bør i første række følge det

prisniveau, der gælder i andre europæiske lande for modtagelse af radio- og tv-programmer fra nabolande. Efter oplysningerne fra Belgien, Holland og Østrig, hvor forholdene i flere relevante henseender er de samme som i Danmark, lå niveauet i 1985 på 4.30 til 7.60 d.kr. pr. programkanal. Den norske ordning, som rettighedshaverne har taget som udgangspunkt, er derimod af flere grunde mindre egnet til sammenligning og kan i alt fald langt fra begrunde de beløb, som rettighedshaverne forlanger.

Ved fastsættelse af vederlagsskalaen bør det tages i betragtning, at hovedparten af landets fællesantenneanlæg endnu i en årrække ikke vil kunne modtage flere kanaler, end antennen allerede nu kan tage ned. Først efterhånden som hybridnettet udbygges, vil nogle anlæg gennem tilslutning hertil få mulighed for at modtage alle nabolandsprogrammer. Men sådan tilslutning vil kun kunne ske i bymæssige bebyggelser med mere end 250 husstande og kun hvor det er rentabelt. Kravet om, at der for antenneanlæg, der kun kan modtage fra 1 til 5 kanaler, skal betales fuldt vederlag svarende til 6 kanaler, er derfor urimeligt. Vederlaget bør fastsættes pr. kanal efter hvor mange kanaler det enkelte anlæg faktisk modtager.

ad I b: Det ville ikke være rimeligt, om rettighedshaverne nu skulle kunne kræve vederlag tilbage fra 1/7 1985. Dette gælder særligt i forhold til de talrige private fællesantenneanlæg, der ikke er parter i den foreliggende sag, og som rettighedshaverne hverken før eller efter den 1/7 1985 har adviseret om, at de ville blive mødt med krav om betaling, således at de kunne indrette deres forhold derefter.

ad I c: Det må være mest hensigtsmæssigt, at der er mulighed for med passende mellemrum at regulere vederlaget i takt med udviklingen i det øvrige Europa. Der bør derfor fastsættes en forholdsvis kort tidsbegrænsning, således at spørgsmålet ved udløbet kan genforhandles efter de til den tid foreliggende forhold. En indeksregulering af vederlaget

efter danske indekstal synes i øvrigt ikke særligt relevant, når der er tale om afgifter, hvis provenu hovedsagligt skal udbetales rettighedshavere i udlandet.

ad II: Aftaler som de af radiofonierne foreslåede må ikke fravige de principper, der er fastlagt ved ændringerne i 1985 dels af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, dels af ophavsretsloven, og rettighedshaverne må ikke gennem sådanne aftaler kunne tiltage sig rettigheder, der ikke stemmer med disse principper.

Dette får betydning for bestemmelsen i § 3 i bil 2. Teleselskaberne ønskes her gjort ansvarlige for vederlaget til COPY-DAN samt tilpligtet at kontrollere overholdelsen af de opstillede betingelser og om fornødent afbryde programleveringen til de anlæg, som måtte overtræde betingelserne.

Fordelingen af programmer i hybridnettet må imidlertid betragtes som en lukket teletransport - fra Post- og telegrafvæsenets modtagestationer og til de af teleselskaberne etablerede hovedfordelingspunkter i de enkelte kommuner, hvortil de enkelte fællesantenneanlæg forbindes. Denne teletransport finder sted i teleselskabernes overordnede lyslederkabelnet, der ved siden af transporten af tv- og radiosignalerne anvendes til telekommunikationer af anden art. For de fællesantenneanlæg, der tilsluttes hybridnettet, sker der ikke derved nogen særlig ændring, udover at den hidtidige antenne erstattes af tilslutningen til hybridnettet. Det er da også disse modtagende kabelanlæg, der fortsat skal være forpligtede overfor rettighedshaverne, og ikke teleselskaberne, hvis opgave alene er den nævnte lukkede transport frem til de enkelte kabelanlæg.

At forholdet skal opfattes således, fremgår da også klart bl.a. af bemærkningerne til loven om ændring af ophavsretsloven. Det udtales her: "Ansvaret for vederlagsafregningen med rettighedshavernes fællesorganisation påhviler principielt ejeren af det enkelte kabelanlæg, men den foreslåede

licensordning udelukker ikke, at der - f.eks. i forbindelse med etableringen af det såkaldte hybridnet - ved teleforvaltningens mellemkomst træffes aftale med rettighedshavernes fællesorganisation om visse rettighedstakster, som derefter eventuelt opkræves sammen med de tekniske abonnementsafgifter for tilslutning til hybridnettet". Også andre momenter i lovens forarbejder taler tydeligt i samme retning.

Den ændring, som under lovforslagets behandling foretoges vedrørende § 22 a, stk. 2, og hvorefter vederlagsfritagelsen for kabelanlæg med indtil 25 husstandstilslutninger ikke skulle omfatte de i hybridnettet tilsluttede anlæg, tilsigtede ikke nogen principiel ændring af teleselskabernes stilling på det omhandlede punkt. Den skyldtes andre hensyn.

Hvad særligt angår kravet om afbrydelse af teleforbindelsen til fællesantenneanlæg, der misligholder deres betalingsforpligtelse, bemærkes, at man har erklæret sig villig til at bidrage til - om fornødent ved afbrydelse af programforsyningen - at de enkelte anlæg overholder, hvad der kan henføres under tekniske betingelser. Derimod finder man det ikke rimeligt, at man skal afbryde forbindelsen til anlæg, der ikke rettidigt afregner vederlag til rettighedshaverne. Disse ville derved opnå en ubegrundet bedre stilling end overfor de af hybridnettet uafhængige antenneanlæg. Det er endvidere teknisk umuligt at afbryde en mindre del af hybridnettets programforsyning til et enkelt fællesantenneanlæg.

Om forholdene på det omhandlede område i andre europæiske lande kan oplyses følgende:

I nogle vesteuropæiske lande er der inden for de sidste 3-4 år indgået aftaler eller på anden måde truffet bestemmelse om vederlag for kabeldistribution af radio- og fjern-

synsudsendinger.

I Østrig blev der ved en ændring af ophavsretsloven i 1980 indført en tvangslicensordning for denne kabeldistribution. Samtidig blev det i en ny lovbestemmelse slået fast, at distribution pr. kabel af de østrigske programmer skulle betragtes som en del af de oprindelige udsendinger. Ved en statslig voldgiftskendelse af august 1982 fastsattes vederlaget til 3 schilling pr. måned pr. husstand for distributionen af 6-8 udenlandske fjernsynskanaler.

Nogen tid efter afsigelsen af denne kendelse indgik parterne en aftale, der medførte, at vederlaget med virkning fra 1/1 1984 forhøjedes til 7,80 schilling månedlig, dog med en vis "rabat" for årene 1984, 1985 og 1986. På årsbasis vil vederlaget herefter fra 1/1 1987 udgøre et beløb, svarende til ca. 49 d.kr.

Det fremgår af forarbejderne til den østrigske lovændring, at det har været tilsigtet, at tvangslicenssystemet skulle virke som en "prisbremse" og sikre, at der blev fastsat et vederlagsniveau, der så lidt som muligt kom til at belaste den østrigske handelsbalance. I ordningen er der tillige indbygget en forudsætning om, at der ved fastsættelsen af vederlaget skal tages hensyn til, om de udenlandske udsendinger, der distribueres, kommer fra lande, der reelt yder beskyttelse i tilfælde af kabeldistribution af østrigske udsendinger. Den østrigske tvangslicensordning er således væsensforskellig fra den ordning, der nu er gennemført i Danmark.

I september 1983 blev der i Belgien indgået en aftale om kabelspredningen af radio- og fjernsynsudsendinger mellem en organisation af kabeloperatører og en væsentlig del af rettighedshaverne, herunder de belgiske og udenlandske radiofonier.

Ifølge aftalen får kabelselskaberne ret til at distribuere de pågældende radiofoniers fjernsynsprogrammer (plus radio-

programmer), d.v.s. 18 fjernsynsprogrammer, hvoraf 4 indenlandske, mod en betaling, der for 1985 udgør 420 B.F., svarende til ca. 76 kr. Aftalen løber til udgangen af kalenderåret 1988.

Den omstændighed, at ikke alle rettighedshavere er med i aftalen medfører - sammenholdt med, at aftalen bygger på den ophavsretlige eneret - at kabeloperatørerne ikke har opnået fuld sikkerhed imod at blive mødt med krav om forbud mod kabelfordeling af specifikke programpunkter. De har dermed fået et argument for ikke at acceptere en for høj betaling.

Ved en bedømmelse af den belgiske aftale må det desuden tages i betragtning, at der i Belgien ikke er nogen lovbeskyttelse af udøvende kunstnere, ligesom der heller ikke findes nogen beskyttelsesregel for radiofonierne, svarende til den danske lovs § 48.

I Belgien domineres kabelspredningen af relativt få store kommercielle kabelselskaber. De har gennem mange år forsynet de belgiske seere i de større byer med et stort antal udenlandske programmer.

I Holland blev der indgået en aftale i maj 1985. Den trådte i kraft med virkning fra 1. juli 1984 og gælder indtil udløbet af juni 1987. Det drejer sig om en art modelkontrakt, der forudsættes anvendt overfor de enkelte forskellige kabeloperatører. På rettighedshaversiden er der - ligesom i Belgien - ikke tale om fuld dækning, og også i Holland bygger aftalen på den ophavsretlige eneret.

Aftalen giver kabelselskaberne ret til at fordele de to hollandske fjernsynsprogrammer samt de udenlandske radiofoniers programmer.

For op til 5 udenlandske fjernsynsprogrammer skal der betales et beløb, svarende til ca. 39 d.kr. Hvis der fordeles mellem 6 og 10 er vederlaget ca. 52 kr., og hvis

distributionen omfatter mellem 11 og 15 programmer udgør vederlaget 65-66 kr. pr. år.

Aftalen indeholder bestemmelser om indeksregulering pr. 1/7 1985 og 1/7 1986, og beløbene må således antages idag at ligge noget højere, end forud angivet.

Den hollandske lovgivning indeholder lige så lidt som den belgiske regler om beskyttelse af udøvende kunstnere, og der findes heller ikke nogen bestemmelse, svarende til § 48 i den danske lov om ophavsret. Holland har ikke tilsluttet sig den europæiske overenskomst om beskyttelse af fjernsynsudsendelser.

I Holland er der - som i Belgien - store kommercielle kabelanlæg i nogle af de større byer, men der findes tillige et stort antal (ca. 6.000) små fællesantenneanlæg af den type, som forekommer almindeligt i Danmark.

I Norge blev der i 1984 indgået en aftale om videresending over kabelnet af radio- og fjernsynsprogrammer fra de svenske radiofonier. Aftalen er indgået mellem på den ene side en antenneinstallatørgruppe (AIG), som har en række kabeldistributører som medlemmer, og på den anden side de tre svenske radio- og tv-selskaber, de svenske og norske organisationer, der til en vis grad kan sammenlignes med COPY-DAN samt den internationale organisation AGICOA, der repræsenterer filmproducenterne.

Vederlaget blev i overensstemmelse med aftale fastsat af en særlig voldgiftsret, der afsagde sin kendelse den 21. december 1984.

I kendelsen bestemmes det, at der for året 1985 skal betales 50 n.kr. for modtagelsen af de to svenske fjernsynsprogrammer (samt de svenske radioprogrammer). En indeksregulering skulle finde sted i 1986, og beløbet kom for dette år op på 52,50 n.kr. Vederlaget for 1987 er efter frie forhandlinger mellem parterne fastsat til 58 n.kr.,

At antallet af kanaler er af betydning kan dog ikke forstås således, at vederlaget for flere kanaler bør udfindes ved simpel multiplikation af et grundbeløb for 1 kanal. For kabelabonnenter består værdien ved en forøgelse af kanalantallet først og fremmest i den forøgede valgmulighed, som de derved opnår. Det samlede forbrug af rettighedshavernes beskyttede produkter kan heller ikke antages at blive forøget i samme takt som det numeriske kanalantal. Denne ret selvfølgelig betragtning er da også til en vis grad - omend efter nævnets opfattelse langt fra tilstrækkeligt - tilgodeset i parternes tarifforslag.

Et væsentligt tvistepunkt er det af rettighedshaverne rejste krav om en mindstebetaling omfattende 6 fjernsynskanaler, uanset om det enkelte anlæg kun kan udnytte et mindre kanalantal.

Ved bedømmelsen af dette spørgsmål må det tages i betragtning, at forpligtelsen til at betale vederlag i henhold til ophavsretslovens § 22 a og fotografilovens § 11 a i hvert fald endnu et stykke tid også vil komme til at hvile på husstande der er tilsluttet fællesantenneanlæg, hvori det ikke vil være muligt at fordele mere end nogle få eller måske endda kun et enkelt TV-program. Dette kan skyldes anlæggets geografiske placering eller dets tekniske indretning, ligesom det kan have sin årsag i, at antenneforeningen ikke ønsker at slutte sig til hybridnettet eller ikke har mulighed herfor. Dette forhold kunne i og for sig ud fra en ligelighedsbetragtning tale for en beregning pr. kanal. Imidlertid må nævnet lægge afgørende vægt på det af rettighedshaverne fremhævede synspunkt, at hvis den tilsigtede rettigheds-clearing overhovedet skal kunne fungere, må dette forudsætte, at der ved en minimering af vederlaget uafhængigt af de enkelte anlægs kanalantal sikres dem dækning for ordningens ikke ubetydelige administrationsudgifter og derudover et rimeligt beløb til fordeling. Spørgsmålet bør kunne optages til fornyet overvejelse, når hybridnettet er videre udbygget.

svarende til ca. 63 d.kr.

Det fremgår af kendelsen, at voldgiftsretten har anlagt det synspunkt, at modtagelsen af de to svenske TV-programmer måtte tillægges en betydelig værdi for de ca. 300.000 seere, der omfattes af aftalen og som ellers ikke har adgang til andet TV end det ene norske program. Ganske særlig vægt synes der at være lagt på det forhold, at de udenlandske programmer, der her er tale om, sendes på et sprog, som forstås af de fleste nordmænd.

Forhandlinger om vederlag for kabeldistribution har i flere år været i gang i Schweiz. Noget endeligt resultat af disse forhandlinger foreligger imidlertid ikke.

Til det således foreliggende skal nævnet udtale:

ad I. Fastsættelse af vederlagets størrelse m.v..

ad I a. Ved fastsættelsen af den omhandlede licensbetaling må det lægges til grund, at rettighedshaverne har krav på et rimeligt vederlag, men også at forbrugerne på deres side har et berettiget krav på, at taksterne bliver rimelige. Ved den afvejning af de modstående interesser, der således skal finde sted, må som udgangspunkt i første række tages de motivudtalelser, der indeholdes i bemærkningerne til lovforslaget af 13. december 1984 om ændring af ophavsretsloven.

Det udtales her, at der i forhold til det enkelte kabelanlæg bør søges "fastlagt et samlet afgiftsbeløb afpasset efter det antal af programmer, som spredes over anlægget".

I lovmotiverne hedder det dernæst, at størrelsen af det samlede vederlag for det enkelte anlæg bør "afpasses efter de aftaler, som måtte være indgået på området i Europa".

Med hensyn til indholdet af de europæiske ordninger, som er nævnet bekendt, henvises til redegørelsen ovenfor i kendelsen.

En nærmere sammenligning med disse ordninger er behæftet med betydelig usikkerhed, idet forholdene i de enkelte lande i flere henseender ikke er sammenlignelige. Af denne grund kan man navnlig ikke tillægge oplysningerne fra Østrig nogen særlig vægt.

Den hollandske ordning er efter nævnets opfattelse bedst egnet til sammenligning. I Holland er der - ved siden af enkelte store kabelanlæg - et stort antal mindre fællesantenneanlæg, svarende til dem vi kender i Danmark. Det må på den anden side tages i betragtning, at der ingen beskyttelse er for udøvende kunstnere og heller ingen selvstændig beskyttelse for radiofonier samt at ikke alle rettighedshavere er med i aftalen.

I Belgien har en væsentlig del af seerne gennem mange år kunnet modtage et stort antal udenlandske programmer (10-12) gennem store kabelanlæg med betydelig kapacitet. Dette må antages at være baggrunden for, at man har aftalt en samlet betaling svarende til knap 80 kr. for hele kabeludbudet på 16-18 kanaler.

Den ordning, der er truffet i Norge, er der naturligvis særlig grund til at lægge vægt på i betragtning af, at den norske lovgivning på området har stor lighed med den danske. Som det er anført i redegørelsen for de udenlandske betalingsordninger har den norske afgørelse imidlertid kun en begrænset rækkevidde. Den vedrører alene modtagelsen af de 2 svenske fjernsynsprogrammer (plus radio) i tilgift til Norsk Rikskringkastings, og man kan intet udlede af den, om

hvor vederlagsniveauet ville være blevet lagt i tilfælde af, at det havde drejet sig om mere end 2 udenlandske programmer eller om andre programmer end de svensksprogede.

Lovmotiverne omtaler udover det allerede citerede, at det ved vederlagsfastsættelsen må tages i betragtning, at "spredningen af udenlandske programmer har et vist sekundært præg i forhold til spredningen af de danske programmer, for hvilke kabelabonnenterne gennem licensbetaling til DR dækker de fulde omkostninger ved programmernes produktion og distribution".

Endelig udtales det, at det samlede vederlag som pålægges den enkelte kabelabonnent "ikke bør overstige en vis mindre procentdel af, hvad der betales i licens til DR for eksistensen af de danske programmer".

ad I b. Angående spørgsmålet om, fra hvilket tidspunkt vederlag eventuelt skal kunne kræves, må nævnet principielt være af den opfattelse, at da den ændrede retstilstand er etableret fra ændringslovens ikrafttræden den 1. juli 1985, må rettighedshaverne have adgang til at indkræve vederlag allerede fra denne dato. Nævnet finder ikke, at rettighedshaverne har udvist nogen passivitet, eller at der i øvrigt foreligger noget, som kan betage dem denne mulighed. Dette må i alt fald gælde i forhold til teleselskaberne.

ad I c. Spørgsmålet om tidsmæssig begrænsning af takstfastsættelsen og i forbindelse hermed om indeksering af taksterne:

I grundlaget for beløbsfastsættelsen indgår mange usikre faktorer. Ligeledes må det forudses, at der ved ordningens gennemførelse i praksis og med udviklingen af hybridnettet vil kunne indvindes erfaringer, som begrunder en revision af taksterne. Endvidere må det antages at udviklingen i andre lande kan influere på bedømmelsen af beløbsfastsæt-

telsen. Under disse omstændigheder finder nævnet at fastsættelsen bør tidsbegrænses til udgangen af juni 1988.

Når afgørelsen således tidsbegrænses, har spørgsmålet om en automatisk indeksregulering mindre betydning. Ved nævnets nedenfor angivne fastsættelse af taksterne tager man som udgangspunkt det nugældende pris- og lønniveau med et vist skønnet hensyn til den sandsynlige økonomiske udvikling frem til juni 1988. Man ser herefter bort fra at fastsætte nogen indeksregulering.

Efter en samlet vurdering, mener nævnet at kunne opstille følgende tarif:

Der betales pr. tilsluttet husstand årligt:

For til og med 3 fjernsynskanaler (og samtlige lydradiokanaler)	ialt 45 kr.
for hver fjernsynskanal udover 3 til og med et samlet antal af 6	10 kr. pr. kanal
for hver fjernsynskanal udover 6 til og med et samlet antal af 12	5 kr. pr. kanal
for hver fjernsynskanal derudover	3 kr. pr. kanal

ad II. Teleselskabernes forbehold over for rettighedshaver-
nes modeludkast til aftaler.

Således som sagen er forelagt nævnet må det lægges til grund at uenigheden mellem parterne alene angår de i § 3 i bilag 2 omhandlede forhold.

Efter motiverne til loven om ophavsretsændringen må nævnet for sit vedkommende anse det for utvivlsomt, at teleselskaberne ikke i deres egenskab af signaltransportører gennem hybridnettet kan pålægges noget ansvar for modtagerforeningernes opfyldelse af deres forpligtelser over for rettighedshaverne. Opkrævningen af vederlag hos de nævnte foreninger m.v. påhviler principielt Copy-Dan. Det er imidlertid - således som det også berøres i lovmotiverne - nærliggende, at teleselskaberne bistår Copy-Dan hermed.

Nævnet kan heller ikke pålægge teleselskaberne at overvåge og afbryde hybridnetstilslutningen til anlæg, der ikke måtte overholde forpligtelserne over for Copy-Dan.

Herefter

bestemmes:

Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab, Fyns kommunale Telefonselskab og Jydske Telefon-Aktieselskab skal som ejere af kabelanlæg indenfor hvert sit koncessionsområde til COPY-DAN's forvaltningssektor "Kabel-TV" betale vederlag efter nedenstående takstskala for den i ophavsretslovens §§ 22 a og 54, stk. 2 samt fotografilovens § 11 a nævnte fordeling af radio- og fjernsynsudsendinger.

Der betales pr. husstand, som er tilsluttet vedkommende anlæg, årligt:

For til og med 3 fjernsynskanaler
(og samtlige lydradiokanaler)

ialt 45 kr.

for hver fjernsynskanal udover 3 til
og med et samlet antal af 6

10 kr. pr. kanal

for hver fjernsynskanal udover 6 til
og med et samlet antal af 12

5 kr. pr. kanal

for hver fjernsynskanal derudover

3 kr. pr. kanal

Alle beløb er exclusive moms.

Vederlaget skal kunne kræves fra den 1. juli 1985.

Fastsættelsen er gældende indtil udløbet af juni 1988.

Jørgen Pedersen

Urne

W. Weincke